

Odkrywanie bankowej rzeczywistości – recenzja książki „Banki, pieniądze, długi. Nieznana prawda o współczesnym systemie finansowym” opublikowana przez Centrum Myśli Gospodarczej

Publicystyczny podtytuł książki („Nieznana prawda o współczesnym systemie finansowym”) w pierwszej chwili przywodzi na myśl literaturę dotyczącą świata finansów demaskującą „ukryte siły” rządzące światem za pomocą „tajemniczych machinacji”. Nie brak na naszym rynku pozycji, które często trafne opisy świata finansów przeplatają z mniej lub bardziej fantastycznymi wizjami spisków, niekiedy łącząc to z istnieniem różnych tajnych towarzystw. Z całą pewnością książka tercetu Chołoniewski-Górnik-Siekierski nie należy gatunku finansowo-sensacyjnego.

Autorzy podjęli się bardzo ważnego zadania – rzetelnego opisu funkcjonowania systemu bankowego, kreacji pieniądza i powstawania długu. Ktoś mógłby stwierdzić, że tak fundamentalne zjawiska musiały być wcześniej gdzieś zebrane i rzetelnie opisane; ot, choćby w podręcznikach akademickich. Nic bardziej mylnego. Studenci ekonomii czy finansów w tej dziedzinie w najlepszym wypadku otrzymują wiedzę niepełną i bez właściwie położonych akcentów. W gorszym i niestety chyba częstszym wariancie, uczy się ich po prostu często rzeczy niemających wiele wspólnego z rzeczywistością. Skutkiem tego również w przestrzeni publicznej aż roi się od przekłamań i półprawd powtarzanych przez dziennikarzy, polityków, czy nawet, o zgrozo, ludzi związanych z bankowością centralną. Dlatego podtytuł mówiący o nieznannej prawdzie o systemie finansowym nie ma w sobie nic z przesady.

Często bowiem słyszymy o rozgrzanych do czerwoności drukarkach banku centralnego, a niepomiernie rzadziej o tworzeniu pieniądza „z powietrza” przy udzielaniu kredytów przez banki (podstawowy sposób powstawania pieniądza w dzisiejszej gospodarce). Jeszcze mniej z nas słyszało zapewne o tym, że banki w podobny sposób, za świeżo stworzone przez siebie pieniądze, kupują nieruchomości. Powszechnie przedstawia się również te instytucje jako zwykłych pośredników w przepływie pieniędzy między posiadaczami kapitału i kredytobiorcami nie wspominając zazwyczaj, że bank może udzielić kredytu bez jakiegokolwiek ingerencji w złożone przez klientów depozyty. Ile razy słyszeliśmy o ryzyku banków udzielających kredyty frankowe bez informacji, że ich zobowiązania w tej walucie są niewielkie, a w zasadzie całe ryzyko kursowe zostało przerzucone na klientów? Ile osób uświadamia sobie fakt, że dużą część zadłużenia publicznego w złotych jesteśmy w stanie bez większego problemu i ryzyka zredukować poprzez działania banku centralnego?

Odkrywanie prawdy o systemie finansowych może wytrącić z dobrego samopoczucia nie tylko osoby z powierzchowną i konwencjonalną wiedzą na ten temat. Niektóre tezy zaskoczyć mogą również osoby zajmujące się kwestiami pieniężnymi w bardziej pogłębiony sposób, np. na bazie austriackiej teorii ekonomii.

W głowie czytelnika może pojawić się pytanie, skąd trzech autorów, bez udokumentowanego dorobku naukowego w tej dziedzinie, posiadało tę wiedzę zakrytą dla szerokich mas. Nie jest to efekt jedynie samodzielnego dochodzenia (choć niewątpliwie zasługą autorów jest uzyskanie odpowiedzi NBP na niektóre szczegółowe pytania) czy abstrakcyjnej, umysłowej spekulacji. Wiedza o rzeczywistym działaniu systemu bankowego stopniowo się upowszechnia, czy to za sprawą tzw. Nowoczesnej Teorii Monetarnej (ang. Modern Monetary Theory), czy to dzięki coraz liczniejszym publikacjom i wypowiedziom wychodzących z samego jądra systemu – banków centralnych (choćażbv oficjalna publikacja Banku Anglii pt. Money creation in the modern economy). Stąd książkę należy uznać za popartą solidnymi źródłami i generalnie, pomimo kilku wątpliwości co do kwestii szczegółowych, za spójną i po prostu rzetelną.

Choć autorzy starali się zadbać o możliwie przystępny język i formę przekazu, wydaje się, że nie wszystkie treści udało się przekazać w sposób przejrzysty i zrozumiały dla osób nie

mających do czynienia z finansami. Książka ma jednak niewielką objętość, więc nawet zakładając konieczność rozszerzenia niektórych wątków na własną rękę, wystarczy kilka wieczorów, by się z nią solidnie zapoznać.

W czasach, w których największe systemowe ryzyka zarówno dla polskiej, jak i globalnej gospodarki zdają się tkwić właśnie w świecie finansów, zrozumienie tych podstawowych mechanizmów jest obowiązkiem dla wszystkich interesujących się gospodarką. Lektura omawianej książki daje do tego znakomitą okazję.

Autor: Piotr Grabowski

Data publikacji: 26 sierpnia 2020

Link do tekstu: <https://cmg.org.pl/analizy-i-komentarze/odkrywanie-bankowej-rzeczywistosci-recenzja-ksiazki-banki-pieniadze-dlugi-nieznana-prawda-o-wspolczesnym-systemie-finansowym/>